

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Českých Budějovicích rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Michala Hájka, Ph.D., a soudců JUDr. Terezy Kučerové a Mgr. et Mgr. Bc. Petra Jiříka, ve věci

žalobkyně: **ISCentrum, s. r. o.**, IČO 05909970
sídlem Otakarova 1764/30, 370 01 České Budějovice
zastoupená advokátem Mgr. Štěpánem Brunclíkem
sídlem Petrská 1136/12, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 24. 4. 2024, čj. 13601/24/5300-22441-711776,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žalobkyně **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobkyně dne 17. 8. 2022 podala řádné daňové přiznání k DPH za zdaňovací období červenec 2022. Na řádku 1 žalobkyně nevykázala žádná uskutečněná zdanitelná plnění.
2. Finanční úřad pro Jihočeský kraj (dále jen „správce daně“) následně dospěl k závěru, že žalobkyně neuskutečnila bez oznámení důvodu za 12 bezprostředně předcházejících po sobě

Za správnost vyhotovení: G. K.

jdoucích kalendářních měsíců plnění v rámci své ekonomické činnosti (zprostředkovatelská činnost realitních agentur), což by naplňovalo zákonné podmínky pro zrušení registrace k DPH dle § 106 odst. 1 zákona č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty (dále jen „zákon o DPH“).

3. Správce daně následně žalobkyni dne 16. 11. 2022 zaslal výzvu k prokázání, že je nadále osobou povinnou k dani dle § 5 zákona o DPH. Žalobkyně reagovala podáním ze dne 28. 11. 2022, v němž uvedla, že přijala úplaty ve výši 5 000 000 Kč na budoucí prodeje nemovitostí v rámci developerského projektu. Předložila Smlouvu o spolupráci se společností Zelené Chvalovice, s. r. o., ze dne 5. 5. 2022 a zálohovou fakturu ze dne 1. 7. 2022 na částku 6 050 000 Kč. Správce daně zjistil, že dne 14. 7. 2022 žalobkyně přijala dvě platby ve výši 1 050 000 Kč a 5 000 000 Kč od uvedené společnosti.
4. Správce daně proto dospěl k závěru, že žalobkyně v rozporu s § 20a odst. 2 zákona o DPH nepřiznala daň z těchto úplat v řádném daňovém přiznání. Dne 4. 5. 2023 proto žalobkyni zaslal výzvu k podání dodatečného daňového přiznání dle § 145 odst. 2 daňového řádu.
5. Žalobkyně dodatečné přiznání nepodala, pouze předložila souhlasné prohlášení své a společnosti Zelené Chvalovice ze dne 19. 5. 2023, dle něhož úplaty nepodléhají zdanění dle § 20a zákona o DPH. K uskutečnění zdanitelného plnění doposud nedošlo. Společnost Zelené Chvalovice poskytla částku 6 050 000 Kč jako jistotu pro žalobkyni bez jakéhokoli protiplnění jakožto zajišťovací instrument. Uvedly, že označení „*Záloha na Budoucí provize*“ je obsahově nesprávné a nahradí se pojmem „*Jistota za Budoucí provize*“.
6. Správce daně dále postupoval dle § 143 odst. 3 písm. b) daňového řádu a stanovil daň z moci úřední. Dne 10. 10. 2023 vydal vyrozumění, v němž odmítl tvrzení žalobkyně jako účelová a setrval na závěru, že daňová povinnost vznikla dle § 20a ve spojení s § 108 odst. 1 zákona o DPH.
7. Dne 30. 10. 2023 žalobkyně podala dodatečné daňové přiznání, v němž přiznala daň ve výši 1 050 000 Kč ze základu daně 5 000 000 Kč. Jako důvod pro podání dodatečného daňového přiznání žalobkyně uvedla „*po prověření smlouvy o spolupráci odvádíme částku DPH*“. Přiznání bylo podáno v průběhu doměřovacího řízení, a správce daně ho tedy vyhodnotil jako nepřípustné dle § 145a odst. 1 daňového řádu.
8. Dodatečným platebním výměrem ze dne 6. 11. 2023, čj. 2068064/23/2201-51522-307596, správce daně žalobkyni doměřil DPH ve výši 1 050 000 Kč.
9. Žalobkynino odvolání žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím zamítl a dodatečný platební výměr správce daně potvrdil.

II. Shrnutí žaloby

10. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně dne 24. 6. 2024 žalobu u Krajského soudu v Českých Budějovicích.
11. Správce daně i žalovaný vycházeli z formálně-právního posouzení, že platba 6 050 000 Kč přijatá žalobkyní v červenci 2022 od zájemce (společnost Zelené Chvalovice) na základě smlouvy o spolupráci představuje zálohu na budoucí zdanitelné plnění ve smyslu § 20a odst. 2 a 3 zákona o DPH. Text smlouvy skutečně používá označení „*Záloha na Budoucí provize*“

Za správnost vyhotovení: G. K.

a uvádí částku včetně DPH, což formálně navozuje dojem, že jde o zálohu na dostatečně určitě známé plnění. Správce daně však opomenul zjistit skutečný obsah právního jednání a reálný stav věci, jak mu ukládá zákon, a hodnotil pouze vybrané formální znaky.

12. Z kupní smlouvy ze dne 12. 5. 2022 vyplývá, že v době jejího uzavření a přijetí platby (červenec 2022) byla budoucí činnost žalobkyně vysoce nejistá. Zájemce teprve zamýšlel koupit pozemky, přičemž účinnost kupní smlouvy byla vázána na splnění odkládacích podmínek, zejména schválení územního plánu obce Kovanice, což žalobkyně ani zájemce nemohli ovlivnit. Ani po nabytí účinnosti kupní smlouvy nebylo jisté, zda a jak bude realizována developerská činnost, která měla být předpokladem pro případné zprostředkování žalobkyní. Do dne podání žaloby nebyla zahájena demolice stávající stavby a není zřejmé, jak zájemce s pozemky naloží. Nejistota ohledně uskutečnění plnění tedy přetrvává.
13. Podle odborné literatury (Novotná, M., Olšanský, V., *Zákon o dani z přidané hodnoty. Komentář*, C. H. Beck, 2021) je pro vznik povinnosti přiznat DPH z přijaté úplaty nezbytné, aby budoucí dodání zboží nebo poskytnutí služby bylo jisté; jinak se může stát, že půjde o tzv. osířelou platbu, která DPH nepodléhá.
14. Tento závěr podporuje i judikatura Soudního dvora Evropské unie. Rozsudek Soudního dvora ze dne 21. 2. 2006, C-419/02, *BUPA Hospitals*, ECLI:EU:C:2006:122, zdůrazňuje, že čl. 10 odst. 2 druhý pododstavec směrnice Rady 77/388/EHS o harmonizaci právních předpisů členských států týkajících se daní z obratu – Společný systém daně z přidané hodnoty: jednotný základ daně, dříve přezdívané jako tzv. „šestá směrnice“, umožňující vznik daňové povinnosti při přijetí zálohy, je výjimkou a musí být vykládán restriktivně; pro vznik povinnosti musí být v okamžiku platby známy všechny relevantní znaky plnění a zboží či služby musí být přesně vymezeny. DPH nepodléhají platby, pokud plnění není jasně identifikováno.
15. Stejný princip potvrzuje rozsudek Soudního dvora ze dne 31. 5. 2018, ve spojených věcech C- 660/16 a C-661/16, *Kollross a Wirtl*, ECLI:EU:C:2018:372, podle něhož čl. 65 směrnice Rady 2006/112/ES, o společném systému daně z přidané hodnoty (dále jen „směrnice o DPH“) nelze použít, pokud je uskutečnění dodání zboží nebo poskytnutí služby v okamžiku platby nejisté. Jistota se tedy netýká jen popisu služby, sazby a místa plnění, ale i samotného uskutečnění plnění.
16. V projednávané věci nebylo k datu přijetí platby jisté, zda zájemce vůbec získá pozemky, zda zahájí stavbu a zda žalobkyně poskytne jakékoliv plnění. Podmínka dostatečné určitosti plnění dle § 20a odst. 2 a 3 zákona o DPH tak nebyla splněna, a platba proto nemůže podléhat DPH.
17. Žalobkyně navrhla, aby krajský soud rozhodnutí žalovaného i správce daně zrušil a věc vrátil správci daně k dalšímu řízení.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

18. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že nesouhlasí s právním názorem žalobkyně a odkazuje na obsah spisu a napadené rozhodnutí. Podle § 20a odst. 1 zákona o DPH vzniká povinnost přiznat daň při dodání zboží nebo poskytnutí služby ke dni uskutečnění zdanitelného

plnění, popř. při přijetí úplaty, pokud je budoucí plnění dostatečně určité (§ 20a odst. 2 a 3 zákona o DPH). Dodání zboží nebo poskytnutí služby je známo dostatečně určitě, jsou-li známy alespoň: a) zboží nebo služba, b) sazba daně, c) místo plnění. Judikatura Soudního dvora (rozsudky ve věcech *BUPA Hospitals a Kollross a Wirtl*) vyžaduje znalost všech relevantních znaků plnění, nikoli absolutní jistotu jeho uskutečnění.

19. Žalobkyně dne 14. 7. 2022 přijala od společnosti Zelené Chvalovice dvě úplaty v celkové výši 6 050 000 Kč, které neuvedla v přiznání k DPH. Podmínky dle § 20a odst. 3 zákona o DPH byly podle žalovaného splněny.
20. Bylo známo, že půjde o zprostředkovatelské služby spočívající v exkluzivní činnosti realitního makléře při prodeji rozparcelovaných a zasíťovaných pozemků nebo domů a bytů vystavěných společností Zelené Chvalovice. Tento závěr vyplývá ze smlouvy o spolupráci, z rozhodnutí valné hromady společnosti Zelené Chvalovice a z tvrzení žalobkyně v podání ze dne 28. 11. 2022. Žalobkyně navíc dne 30. 10. 2023 podala dodatečné daňové přiznání, v němž uvedla přijaté úplaty a odvod DPH dle této smlouvy.
21. Byla známa sazba daně, neboť zprostředkovatelské služby podléhají základní sazbě 21 %, což bylo sjednáno ve smlouvě a potvrzeno dodatečným přiznáním žalobkyně (základ daně 5 000 000 Kč, DPH 1 050 000 Kč).
22. Bylo známo místo plnění, protože šlo o služby vztahující se k nemovité věci (§ 10 odst. 1 zákona o DPH), konkrétně k pozemkům a stavbám v katastrálním území Chvalovice u Nymburka.
23. Na základě toho žalovaný uzavírá, že budoucí zdanitelná plnění byla k datu přijetí úplat známa dostatečně určitě ve smyslu § 20a odst. 2 a 3 zákona o DPH, a žalobkyně měla povinnost přiznat daň z přijatých částek ke dni 14. 7. 2022 (§ 20a odst. 1 ve spojení s § 108 odst. 1 zákona o DPH).
24. Námitku žalobkyně, že jistota dle § 20a odst. 2 a 3 zákona o DPH zahrnuje i jistotu uskutečnění plnění, žalovaný odmítá. Judikatura SDEU nevyžaduje absolutní jistotu, ale znalost znaků plnění. Převzetí zálohy vyjadřuje záměr stran a zakládá daňovou povinnost. Rozsudek ve věci *BUPA Hospitals* se neuplatní, protože na rozdíl od něj v nyní řešené věci bylo plnění přesně vymezeno. Rozsudek ve věcech *Kollross a Wirtl* potvrzuje, že postačí znalost relevantních znaků, nikoli jistota uskutečnění.
25. Argumenty žalobkyně o nejistotě (budoucí smlouva, počet zprostředkování, developerská rizika) žalovaný odmítá. Smlouva o spolupráci konkrétně vymezuje pozemky, způsob výpočtu provizí a použití záloh. Kupní smlouva a zápis zástavního práva potvrzují záměr realizovat projekt. Developerská rizika nejsou relevantní.
26. Žalovaný konstatuje, že postupoval v souladu se zásadou materiální pravdy (§ 8 odst. 3 daňového řádu) a zásadou volného hodnocení důkazů (§ 8 odst. 1 daňového řádu). Správce daně i žalovaný hodnotili všechny důkazy, odlišné hodnocení neznamena jejich opomenutí. Žalobkyně změnila svá tvrzení bez doložení důkazů, což dle judikatury nelze považovat za věrohodné.
27. Žalovaný navrhl, aby krajský soud žalobu zamítl.

IV. První rozsudek krajského soudu a zrušující rozsudek Nejvyššího správního soudu

28. Ve věci krajský soud vydal rozsudek ze dne 30. 9. 2025, čj. 61 Af 3/2024-60, jímž zrušil žalobou napadené rozhodnutí žalovaného. Zmíněný rozsudek čj. 61 Af 3/2024-60 však Nejvyšší správní soud zrušil svým rozsudkem ze dne 16. 4. 2026, čj. 6 Afs 146/2025-28, a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.
29. Podle Nejvyššího správního soudu je třeba požadavek určitosti zdanitelného plnění vykládat v tom smyslu, že zdanitelné plnění musí být určité identifikováno, což se v případě budoucího plnění služby projevuje v požadavku, aby v okamžiku platby zálohy byly služby přesně vymezeny. Požadavek určité identifikace zdanitelného plnění však nelze chápat jako požadavek jistoty, že zdanitelné plnění, za něž byla poskytnuta záloha, v budoucnu bude určité uskutečněno. Takový požadavek se neobjevuje ani v judikatuře Soudního dvora.
30. Nejvyšší správní soud shledal, že krajský soud v předchozím rozsudku neaplikoval příslušný rozsudek Soudního dvora ve věcech *Kollross a Wirtl*, ani rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 14. 5. 2024, čj. 10 Afs 52/2023-54. Okolnosti věci *Kollross a Wirtl*, i věci posuzované Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 10 Afs 52/2023 byly zjevně odlišné od okolností posuzovaného případu. V nyní projednávané věci žalobkyně jako zprostředkovatelka přijala dopřednou úplatu za plnění, které sama měla poskytnout, přičemž strany smlouvy byly připraveny plnit, pokud budou naplněny okolnosti smlouvou předpokládané. Existenci určitého rizika ohledně možnosti plnit dle smlouvy (konkrétně ohledně výsledné podoby územního plánu) nelze srovnávat se záměrným podvodným jednáním obchodního partnera, o které šlo ve věcech *Kollross a Wirtl*. Nejvyšší správní soud zmínil, že případné neschválení územního plánu obce Kovanice v podobě umožňující realizaci výstavby na dotčených pozemcích je třeba v kontextu projednávaného případu vnímat jako podnikatelské riziko. Skutečnost, že žalobkyně nemá k dispozici legální nástroj, jak si vymoci konkrétní podobu územního plánu, na tom nic nemění. Racionalita zvolené koncepce smluv a obchodního jednání, a to i vzhledem k daňovým konsekvencím, je věcí žalobkyně.

V. Další vyjádření žalobce

31. V navazujícím vyjádření žalobce navrhl, aby krajský soud položil Soudnímu dvoru tyto předběžné otázky:
32. zda musí být čl. 65 směrnice o DPH vykládán v tom smyslu, že povinnost přiznat daň z přijaté zálohy nevzniká, jsou-li sice ke dni přijetí zálohy známy všechny relevantní znaky budoucího plnění (vymezení zboží či služby, sazba daně a místo plnění), avšak uskutečnění tohoto plnění je nejisté proto, že je podmíněno budoucím diskrečním jednáním třetí osoby,
33. zda je třeba pro účely čl. 65 směrnice o DPH rozlišovat mezi a) běžným podnikatelským rizikem a b) objektivní nejistotou ohledně samotného uskutečnění plnění ve smyslu bodu 41 a 42 rozsudku Soudního dvora ve věcech *Kollross a Wirtl*, a zda pod kategorií ad b) spadá situace, kdy uskutečnění plnění závisí na výkladu územně plánovacího rozhodování veřejné moci, který nemůže žádná ze stran transakce ovlivnit.

34. Žalobce dále zmínil, že neusiluje o to, aby krajský soud sám přehodnocoval výklad § 20a zákona o DPH, který ve věci zaujal Nejvyšší soud. Domnívá se však, že je namístě, aby krajský soud podal výše zmíněné předběžné otázky.

VI. Další vyjádření žalovaného

35. Žalovaný zmínil, že žalobce ve svém vyjádření jen opakuje argumentaci, s níž se vypořádal již Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 6 Afs 146/2025-28, jímž je krajský soud v dalším řízení vázán podle § 110 odst. 4 s. ř. s. Žalovaný má dále za to, že podmínky pro předložení předběžné otázky v nyní projednávané věci splněny nejsou. Předběžná otázka Soudnímu dvoru slouží k zajištění jednotného výkladu a aplikace unijního práva. Jejím účelem není vytvářet další opravný prostředek proti právnímu názoru vyslovenému národním soudem. Nejvyšší správní soud se přitom otázkou unijního práva zabýval.

VII. Právní hodnocení krajského soudu

36. Krajský soud ve věci rozhoduje znovu za situace, kdy jeho předchozí rozsudek ve věci zrušil Nejvyšší správní soud a věc mu vrátil k dalšímu řízení. V nynější věci je tak krajský soud vázán závazným právním názorem vyjádřeným Nejvyšším správním soudem v kasačním rozsudku ze dne 16. 4. 2026 čj. 6 Af 146/2025-28.

VII.A Vypořádání žalobních námitek

37. Žalobní argumentace se soustředí k tvrzení, že budoucí developerská činnost upravená smlouvou byla vysoce nejistá. Tato nejistota pak podle žalobkyně vede k tomu, že posuzovaná platba nepodléhá režimu DPH.
38. Krajský soud konstatuje, že na žalobní námitky poskytuje odpověď rozsudek Nejvyššího správního soudu čj. 6 Afs 146/2025-28, jehož závěry dále shrnuje.
39. Podle § 20a zákona o DPH platí:

„(1) Povinnost přiznat daň při dodání zboží nebo poskytnutí služby vzniká ke dni uskutečnění zdanitelného plnění.

(2) Je-li před uskutečněním zdanitelného plnění přijata úplata, vzniká povinnost přiznat daň z této úplaty ke dni jejího přijetí. To neplatí, není-li zdanitelné plnění ke dni přijetí úplaty známo dostatečně určitě.

(3) Dodání zboží nebo poskytnutí služby je pro účely tohoto zákona známo dostatečně určitě, jsou-li známy alespoň tyto údaje:

a) zboží, které má být dodáno, nebo služba, která má být poskytnuta,

b) sazba daně v případě zdanitelného plnění a

c) místo plnění.“

40. Podle čl. 63 směrnice o DPH je zdanitelné plnění uskutečněno a daňová povinnost vzniká dodáním zboží nebo poskytnutím služby. Nicméně čl. 65 směrnice o DPH stanoví, že má-li být zaplacená záloha před dodáním zboží nebo poskytnutím služby, vzniká daňová povinnost z přijaté částky převzetím platby. Uvedené představuje odchylku od pravidla

Za správnost vyhotovení: G. K.

stanoveného v čl. 63 směrnice o DPH (např. rozsudky Soudního dvora ze dne 13. 3. 2014, C-107/13, *FIRIN OOD*, ECLI:EU:C:2014:151, nebo ze dne 19. 12. 2018, C-422/17, *Skarpa Travel sp. z o. o.*, ECLI:EU:C:2018:1029).

41. Požadavek určitosti zdanitelného plnění stanovený v § 20a odst. 3 zákona o DPH je třeba vykládat v tom smyslu, že zdanitelné plnění musí být určité identifikováno, tedy musí být určené. Z judikatury Soudního dvora jasně vyplývá, že ke vzniku daňové povinnosti podle čl. 65 směrnice o DPH je třeba, aby již byly známy veškeré relevantní prvky uskutečnění zdanitelného plnění, tj. v nyní projednávaném případě budoucího poskytnutí služby, a tedy zejména to, aby v okamžiku platby zálohy byly služby přesně vymezeny (rozsudky Soudního dvora ve věci *FIRIN OOD*, bod 36, a ve věci *BUPA Hospitals*, bod 48). Podstatné pro vznik povinnosti přiznat DPH v okamžiku zaplacení zálohy na základě čl. 65 směrnice o DPH je skutečnost, že se záloha týká přesně určeného zdanitelného plnění (srov. rozsudek Soudního dvora ve věci *Skarpa Travel sp. z o. o.*, body 35 a 36).
42. Tento výklad vyplývá rovněž z rozsudku ve věcech *Kollross a Wirtl*, v němž Soudní dvůr akcentuje znalost všech relevantních znaků budoucího zdanitelného plnění (srov. body 40 a 51 daného rozsudku). Rozhodné je, zda zdanitelné plnění bylo jasně identifikováno. Soudní dvůr zdůraznil aspekt obeznámení daňového subjektu se všemi relevantními znaky zdanitelného plnění, které má být v budoucnu uskutečněno (srov. body 43 a 44 rozsudku ve věcech *Kollross a Wirtl*).
43. Soudní dvůr v bodu 47 rozsudku ve věcech *Kollross a Wirtl* s odkazem na rozsudek ve věci *BUPA Hospitals* také konstatoval, že jsou-li zálohy přijaty před uskutečněním dodání zboží nebo poskytnutí služeb, má převzetí těchto záloh za následek vznik povinnosti daň přiznat, neboť smluvní strany tak „dopředu vyjadřují svůj záměr vyvodit veškeré finanční důsledky spojené s uskutečněním tohoto dodání nebo této služby“. Z uvedeného tak vyplývá, že požadavek *určité identifikace* zdanitelného plnění nelze chápat jako požadavek jistoty, že zdanitelné plnění, za něž byla poskytnuta záloha, v budoucnu bude *určitě uskutečněno*. Judikatura Soudního dvora neposkytuje obecný podklad k tomu, aby pro vznik povinnosti přiznat DPH byla dána potřebná jistota, že zdanitelné plnění v budoucnu bude skutečně realizováno, resp. určitě nastane.
44. Žalobkyně v žalobě odkazuje na rozsudek Soudního dvora ve věcech *Kollross a Wirtl*, který však pro odlišné skutkové okolnosti, není pro posuzovanou věc přílehlavý. V uvedeném rozsudku totiž šlo o situaci, kdy pánové Kollroß a Wirtl uplatňovali odpočet DPH zaplacené na vstupu z jimi zaplacených záloh za zboží, které nakonec nebylo dodáno, a to z důvodu zločinného spolčení za účelem podvodného obchodního jednání na straně prodávajících. Soudní dvůr vzhledem k okolnostem tehdejšího případu dovodil, že pánové Kollroß a Wirtl nemohli rozumně očekávat, že jejich obchodní partneři páchají trestnou činnost a vůbec nehodlají dle smlouvy plnit. Kollroß a Wirtl tudíž nárok na odpočet DPH zaplacené na vstupu neuplatnili neoprávněně.
45. Okolnosti spojených věcí *Kollross a Wirtl* byly zjevně odlišné od okolností nyní projednávaného případu. V nyní projednávaném případě žalobkyně jako zprostředkovatelka přijala dopřednou úplatu za plnění, které sama měla poskytnout, přičemž strany smlouvy byly připraveny plnit, pokud budou naplněny okolnosti smlouvou předpokládané. Existenci

určitého rizika ohledně možnosti plnit dle smlouvy (v nyní projednávaném případě ohledně výsledné podoby územního plánu) nelze srovnávat se záměrným podvodným jednáním obchodního partnera. Případné neschválení územního plánu obce Kovanice v podobě umožňující realizaci výstavby na dotčených pozemcích je třeba v kontextu projednávaného případu vnímat jako podnikatelské riziko. Skutečnost, že žalobkyně nemá k dispozici legální nástroj, jak si vymoci konkrétní podobu územního plánu, na tom nic nemění. Racionalita zvolené koncepce smluv a obchodního jednání, a to i vzhledem k daňovým konsekvencím, je věcí žalobkyně.

46. Soudní dvůr ve spojených věcech *Kollross a Wirtl* vyjádřil závěr, že nárok na odpočet nevznikne, pokud je prokázáno, že v okamžiku zaplacení zálohy daňový subjekt věděl nebo nemohl rozumně nevědět, že je dodání zboží nebo poskytnutí služby nejisté. Daný závěr je však třeba chápat jako „spravedlnostní korektiv“ jediné podmínky plynoucí ze zákonné úpravy (tj. podmínky dostatečné určitosti plnění v podobě dodání zboží či poskytnutí služby), nikoliv jako novou podmínku.
47. Není ani důvodu, aby takový „spravedlnostní korektiv“ byl aplikován v posuzované věci, čehož se žalobkyně domáhá ve svém posledním vyjádření. Jednak okolnosti nynějšího případu se liší od okolností spojených věcech *Kollross a Wirtl*. Jednak je třeba vyjít z toho, že v případě přijaté zálohy nebude nikdy dána neochvějná jistota, že plnění či služba, k nimž se záloha váže, budou poskytnuty. Budoucnost zkrátka není nikdy zcela úplně jistá. S tímto vědomím je třeba přistupovat k závěru, že nárok na odpočet nevznikne, pokud je prokázáno, že v okamžiku zaplacení zálohy daňový subjekt věděl nebo nemohl rozumně nevědět, že je dodání zboží nebo poskytnutí služby nejisté. Žalobkyně a její smluvní partner společnost Zelené Chvalovice podstupovaly vědomé podnikatelské riziko spojené s tím, jaká bude výsledná podoba územního plánu. I s tímto vědomím smlouvu uzavřely a smluvně se zavázaly k plněním upraveným smlouvou. Absolutní jistotu nelze mít nikdy, nicméně smluvní strany si možnosti budoucí realizace smlouvy počítaly a byly si jí do té míry jisté, že v čl. 11 smlouvy o spolupráci se společnost Zelené Chvalovice zavázala zaplatit vysokou částku 5 000 000 Kč jako náhradu za ušlou obchodní příležitost pro smluvně upravené případy zmaření realizace smlouvy. Podle krajského soudu vedeného závazným právním názorem Nejvyššího správního soudu šlo o podnikatelské riziko, které nepřekáží vzniku daňové povinnosti, o níž správce daně a žalovaný rozhodli v posuzované věci.

VII.B Nepoložení předběžné otázky

48. Podle čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie platí:

„Soudní dvůr Evropské unie má pravomoc rozhodovat o předběžných otázkách týkajících se:

a) výkladu Smluv,

b) platnosti a výkladu aktů přijatých orgány, institucemi nebo jinými subjekty Unie.

Vyvstane-li taková otázka před soudem členského státu, může tento soud, považuje-li rozhodnutí o této otázce za nezbytné k vynesení svého rozsudku, požádat Soudní dvůr Evropské unie o rozhodnutí o této otázce.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, jehož rozhodnutí nelze napadnout oprávněnými prostředky podle vnitrostátního práva, je tento soud povinen obrátit se na Soudní dvůr Evropské unie.

Za správnost vyhotovení: G. K.

Vyvstane-li taková otázka při jednání před soudem členského státu, které se týká osoby ve vazbě, rozhodne Soudní dvůr Evropské unie v co nejkratší lhůtě.“

49. Krajský soud není soudem, jehož rozhodnutí nelze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva. Za této situace má podle druhého odstavce čl. 267 Smlouvy o fungování Evropské unie krajský soud možnost, nikoli však povinnost položit předběžnou otázku.
50. Nejvyšší správní soud v usnesení ze dne 3. 4. 2014, čj. Aprk 16/2014-64, v dané souvislosti zmínil, že položení předběžné otázky představuje „možnost danou soudu, proti jehož rozhodnutí lze podat opravné prostředky podle vnitrostátního práva, nikoli jeho bezvýhradnou povinnost. K tomu srov. Bobek, M., Komárek, J., Passer, J., Gillis, M. Předběžná otázka v komunitárním právu. Praha : Linde Praha, a. s. 2005, kde je na straně 133 uvedeno: „Toto ustanovení se týká všech soudů členských států, jejichž rozhodnutí lze napadnout opravnými prostředky podle vnitrostátního práva. Z hlediska komunitárního práva jim proto nevzniká povinnost, nýbrž oprávnění obracet se s předběžnými otázkami na Soudní dvůr.“ Dále lze poukázat na stranu 139 dané publikace, kde je uvedeno: „Český soud, který není soudem posledního stupně, je však oprávněn řešit i obtížné otázky výkladu komunitárního práva při neexistenci ustálené judikatury Soudního dvora samostatně. Jedná se vlastně o jedinou oblast, ve které národním soudům doposud zbylo poměrně široké uvážení.“
51. Nejvyšší správní soud v rozsudku čj. 6 Afs 146/2025-28 vydaném přímo v posuzované věci vyřešil a rozebral problematiku i ve vztahu k právu Evropské unie a judikatuře Soudního dvora natolik uceleně a komplexně, že krajský soud nemá pochybnosti ohledně otázek týkajících se výkladu práva Evropské unie.
52. Obecně by krajský soud i v posuzované věci mohl položit předběžnou otázku Soudnímu dvoru. Pravidlo vnitrostátního práva, na základě něhož posouzení provedená soudem vyššího stupně zavazují jiný (nižší) vnitrostátní soud, totiž nemůže nižší soud zbavit možnosti předložit Soudnímu dvoru otázky týkající se výkladu unijního práva, kterého se týkají taková právní posouzení (viz bod 68 rozsudku Soudního dvora ze dne 15. 1. 2013, C-416/10, *Jozef Křížan a další*, ECLI:EU:C:2013:8). Jak však krajský soud zmínil výše, rozbor problematiky v rozsudku Nejvyššího správního soudu čj. 6 Afs 146/2025-28 neponechal prostor pro pochybnosti o výkladu práva Evropské unie, a proto krajský soud nespatřuje věcnou potřebu předběžnou otázku pokládat.

VIII. Závěr a náklady řízení

53. Na základě shora uvedeného dospěl krajský soud k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
54. O náhradě nákladů řízení krajský soud rozhodl dle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu důvodně vynaložených nákladů řízení před soudem proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl.
55. Žalobkyně nebyla ve věci úspěšná, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. V případě procesně úspěšného žalovaného nevyšlo najevo, že by vynaložil náklady nad rámec své běžné činnosti, proto mu soud náhradu nákladů nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

České Budějovice 21. července 2026

JUDr. Michal Hájek, Ph.D. v. r.
předseda senátu

Za správnost vyhotovení: G. K.